

národní
úložiště
šedé
literatury

Roční zpráva o výsledku hospodaření České národní banky 2012

Česká národní banka
2013

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-170540>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 29.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

ROČNÍ ZPRÁVA O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

2012

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Bankovní radě České národní banky:

- I. Ověřili jsme soulad přiložené Roční zprávy o výsledku hospodaření České národní banky („Zpráva“) s účetní závěrkou České národní banky (dále jen „ČNB“) k 31. prosinci 2012. Za správnost Zprávy je odpovědné vedení ČNB. Naším úkolem je vydat na základě provedeného ověření stanovisko o souladu Zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsme provedli v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace obsažené ve Zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných souvislostech v souladu s příslušnou účetní závěrkou. Účetní informace obsažené ve Zprávě jsme sesouhlasili s informacemi uvedenými v účetní závěrce k 31. prosinci 2012. Jiné než účetní informace získané z účetní závěrky a z účetních knih ČNB jsme neověřovali. Jsme přesvědčeni, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle našeho názoru jsou účetní informace uvedené ve Zprávě ve všech významných souvislostech v souladu s účetní závěrkou ČNB.

- II. Ověřili jsme též účetní závěrku ČNB k 31. prosinci 2012, která není součástí této zprávy a ke které jsme 20. března 2013 vydali výrok následujícího znění:

„Ověřili jsme přiloženou účetní závěrku České národní banky, sestavenou k 31. prosinci 2012 za období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2012, tj. rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu, včetně popisu používaných významných účetních metod. Údaje o České národní bance jsou uvedeny v bodě 1 přílohy této účetní závěrky.

Odpovědnost vedení účetní jednotky za účetní závěrku

Vedení České národní banky je odpovědné za sestavení účetní závěrky a za věrné zobrazení skutečností v ní v souladu s účetními předpisy platnými v České republice a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora

Naším úkolem je vydat na základě provedeného auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

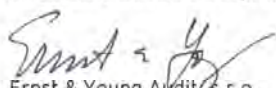
Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně toho, jak auditor posoudí rizika, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlédně k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení účetní závěrky a věrné zobrazení skutečností v ní. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit zahrnuje též posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením společnosti i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

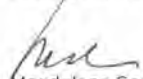
Domníváme se, že získané důkazní informace jsou dostatečné a vhodné a jsou přiměřeným základem pro vyjádření výroku auditora.

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka ve všech významných souvislostech věrně a poctivě zobrazuje aktiva, pasiva a finanční situaci České národní banky k 31. prosinci 2012 a výsledky jejího hospodaření za období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2012 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice."

Ernst & Young Audit, s.r.o.
oprávnění č. 401
zastoupený partnerem

Magdalena Souček
auditor, oprávnění č. 1291

20. března 2013
Praha, Česká republika

OBSAH

I.	ÚVOD	1
II.	NÁKLADY A VÝNOSY	2
	II. 1 Shrnutí	2
	II. 2 Oblast měnová	3
	II. 2. 1. Provádění měnové politiky	3
	II. 2. 2. Správa devizových rezerv	4
	II. 2. 3. Kurzové rozdíly	6
	II. 2. 4. Klientské operace	7
	II. 2. 5. Ostatní operace	7
	II. 3 Oblast emise a správy peněz	9
	II. 4 Oblast provozní	10
	II. 4. 1. Zaměstnanci	11
	II. 4. 2. Správní činnost	12
	II. 4. 3. Provoz objektů a zařízení	13
III.	AKTIVA A PASIVA	15
	III. 1. Shrnutí	15
	III. 2. Popis věcného obsahu vybraných položek aktiv a pasiv	16
	III. 2. 1. Aktiva	16
	III. 2. 2. Pasiva	17
	III. 3. Výdaje na pořízení majetku	19
	III. 4. Stav vlastního kapitálu	22
IV.	ROZDĚLENÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU	23
V.	ODVOD VOLNÉHO ZŮSTATKU ZISKU DO STÁTNÍHO ROZPOČTU	24
VI.	VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB PRÁVNICKÝM OSOBÁM	25
VII.	ZÁVĚR	26

Příloha č. 1 - Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2012 a 2011

Příloha č. 2 - Přehled aktiv a pasiv ČNB ke konci roku 2012 a 2011

Příloha č. 3 - Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2012

Příloha č. 4 - Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

I. ÚVOD

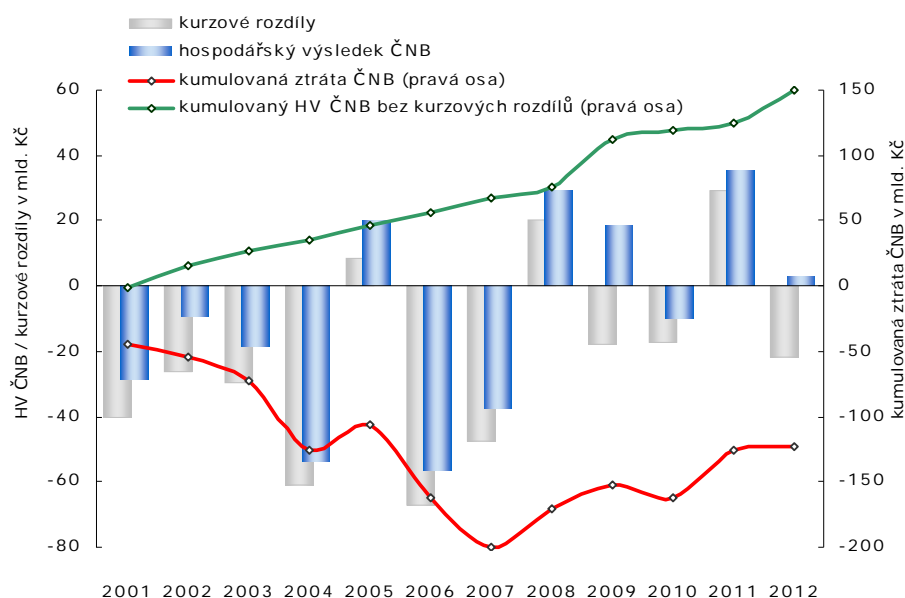
Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (v dalším textu Zprávy jen „zákon o ČNB“), ukládá České národní bance, aby do tří měsíců po skončení kalendářního roku předložila Poslanecké sněmovně k projednání roční zprávu o výsledku svého hospodaření. Předkládaná zpráva vychází z účetní závěrky za rok 2012 a soulad obou dokumentů ověřil auditor, firma Ernst & Young Audit, s. r. o.

Hlavním úkolem České národní banky je zajišťování cenové stability. V souladu s tímto cílem banka určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank. Banka vykonává dohled nad finančním trhem, pečuje o bezpečné fungování finančního systému v ČR a ve vymezené oblasti dohlíží na ochranu spotřebitele u subjektů působících na finančním trhu. ČNB rovněž spravuje devizové rezervy.

V roce 2012 bylo uzavřeno hospodaření ČNB se ziskem 2 846 mil. Kč. Hospodářský výsledek centrální banky je významně ovlivňován měnověpolitickými rozhodnutími, která je nutné přijímat bez ohledu na dopad do vlastního hospodaření.

Efektivnosti hospodaření je však věnována zejména v provozní oblasti trvalá pozornost. Kontinuálním procesem je hledání prostoru pro zvýšení efektivnosti práce při zachování vysoké kvality odvedených výsledků. Zmíníme-li například personální oblast, tak za posledních 15 let se počet zaměstnanců ČNB snížil o 302, tj. o téměř 20 %, a to při současné potřebě zajistit úkoly vyplývající z členství ČR v EU a ČNB v ESCB, prohlubování účinnosti dohledu nad finančním trhem a též v oblasti ochrany spotřebitele na finančním trhu a v neposlední řadě zajistit úkoly v oblasti finanční stability.

Graf č. 1 – Vývoj hospodářského výsledku ČNB v letech 2001 až 2012

Poznámka: Kumulovaný HV ČNB bez kurzových rozdílů znázorňuje hypotetický vývoj kumulovaného hospodářského výsledku ČNB očištěného o vliv kurzových rozdílů.

II. NÁKLADY A VÝNOSY

II. 1. SHRNU TÍ

Hospodaření České národní banky skončilo v roce 2012 ziskem ve výši 2 846 mil. Kč. Zisk byl v souladu se zásadami finančního hospodaření použit v plné výši na snížení neuhrazené ztráty, která v minulosti vznikala především v důsledku trendu posilování domácí měny. Výše kumulované ztráty po započtení výsledku hospodaření za rok 2012 činí 123,6 mld. Kč.

Výsledek hospodaření ČNB ovlivňují devizové rezervy, a to zcela zásadně. Konkrétní podoba hospodářského výsledku pak závisí na výnosnosti devizových rezerv a pohybu měnových kurzů, ze kterých pramení kurzové rozdíly. Vzájemné působení obou jmenovaných faktorů rozhoduje o tom, zda-li banka generuje zisk nebo naopak ztrátu. V roce 2012 působily oba faktory protisměrně. Meziroční posílení domácí měny generovalo kurzové ztráty, které byly plně kompenzovány výnosy ze správy devizových rezerv. Nezanedbatelným příspěvkem pro dosažení kladného hospodářského výsledku byl i pokles sterilizačních nákladů vyplývající především z nižší hladiny úrokových sazeb.

Další operace realizované v měnové oblasti ovlivnily hospodaření banky pouze částečně, jelikož náklady související s konsolidací bankovního sektoru byly již realizovány nebo jsou kryty opravnými položkami.

V oblasti emise a správy oběživa pak došlo k významnému zvýšení tržeb z prodeje numismatického materiálu v souvislosti s větším zájmem o zlaté pamětní mince.

Základní strukturu nákladů a výnosů ČNB dosažených v roce 2012 zobrazuje tabulka č. 1. Meziroční srovnání v letech 2012 a 2011 je pak uvedeno v příloze č. 1.

Tabulka č. 1 – Náklady a výnosy ČNB v roce 2012

	údaje uvedeny v mil. Kč			
	náklady	výnosy	saldo	meziroční změna
oblast měnová	49 918	54 182	4 264	-33 008
▪ provádění měnové politiky	2 178	3	-2 175	893
▪ správa devizových rezerv ¹⁾	21 696	49 248	27 552	17 105
▪ kurzové rozdíly	23 545	1 576	-21 969	-51 176
▪ klientské operace	143	993	850	176
▪ ostatní operace	2 356	2 362	6	-6
oblast emise a správy peněz	388	637	249	267
oblast provozní	1 874	207	-1 667	162
Celkem	52 180	55 026	2 846	-32 579

¹⁾ V průběhu roku 2012 poklesl oceňovací rozdíl z přecenění dluhopisů v portfoliu ČNB o 4,3 mld. Kč. V souladu s účetními standardy se nerealizované zisky (ztráty) z přecenění realizovatelných dluhopisů na reálnou hodnotu nezahrnují do výnosů, resp. nákladů ČNB, ale jsou vykázány jako součást vlastního kapitálu. Do výsledovky vstupují až při vypořádání konkrétního dluhopisu.

II. 2. OBLAST MĚNOVÁ

Oblast měnová zahrnuje náklady a výnosy související s realizací měnové politiky, správou devizových rezerv, kurzovými rozdíly, konsolidací bankovního sektoru a službami poskytovanými klientům (především státní pokladně).

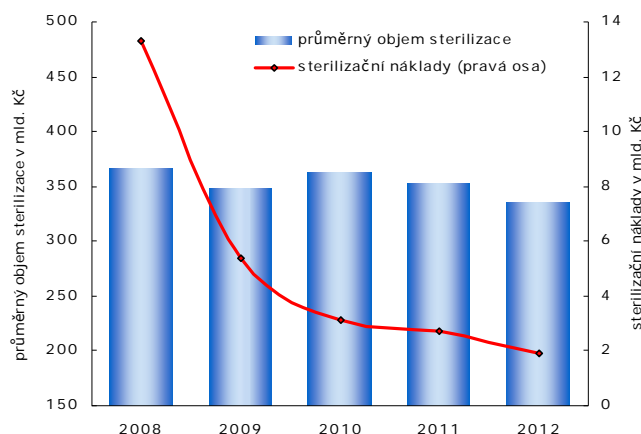
rok	náklady	údaje uvedeny v mil. Kč	
		výnosy	saldo
2012	49 918	54 182	4 264
2011	33 345	70 617	37 272

II. 2. 1. Provádění měnové politiky

Základním měnovým nástrojem, který významně ovlivňuje hospodaření ČNB, jsou dvoutýdenní repo operace. V rámci tohoto nástroje je bankám a nově též spořitelním a úvěrním družstvům (dále jen „tuzemské banky“) nabízena možnost uložit si na účty centrální banky volné peněžní prostředky za úrokovou sazbu, která nepřevyší vyhlášenou dvoutýdenní repo sazbu. V roce 2012 banka tímto způsobem sterilizovala v průměru 335 mld. Kč, což je meziroční pokles o 5,1 %. Ke konci roku banky začaly využívat sterilizační repo operace v menším rozsahu a část své volné likvidity ukládaly formou overnight depozitní facility úročené diskontní sazbou. Příčinou tohoto chování je skutečnost, že repo sazba a diskontní sazba se na konci roku 2012 nacházely na stejné úrovni.

Pokles sterilizačních nákladů v minulých letech ovlivňovala zejména změna úrokových sazeb. K výraznější korekci v nastavení dvoutýdenní repo sazby došlo v roce 2009, což mělo za následek skokový pokles sterilizačních nákladů. Snížení repo sazby o čtvrt procentního bodu proběhlo ještě v květnu 2010. Na této úrovni sazba setrvala až do poloviny roku 2012, kdy centrální banka přistoupila k dalšímu uvolnění měnové politiky. V červnu a následně pak ještě v říjnu byla úroková sazba snížena vždy o čtvrt procentního bodu. Poslední úprava z listopadu 2012 stanovila dvoutýdenní repo sazbu na úroveň 0,05 % p.a., což je historicky nejnižší hodnota za dobu existence ČNB.

Graf č. 2 – Vývoj sterilizace a sterilizačních nákladů ČNB v letech 2008 – 2012

Uvolňování měnové politiky doprovázel i pokles ostatních klíčových úrokových sazeb ČNB. Na konci roku 2012 se tak diskontní sazba nacházela na úrovni dvoutýdenní repo sazby. Lombardní sazba byla stanovena na 0,25 % p.a.

Do portfolia měnověpolitických nástrojů patří i povinné minimální rezervy tuzemských bank (spořitelním a úvěrním družstvům vznikla povinnost držet povinné minimální rezervy od 1. 3. 2012), které jsou uloženy na účtech centrální banky. Tento nástroj slouží spíše k zajištění plynulosti mezibankovního platebního styku. Předepsaný objem povinných minimálních rezerv stanovený na 2 % ze základny určené pro jejich výpočet (tj. z objemu primárních závazků dané tuzemské banky, jejichž splatnost nepřevyšuje dva roky) se dlouhodobě nemění. Uložené finanční prostředky jsou úročeny dvoutýdenní repo sazbou. Při průměrném objemu povinných minimálních rezerv ve výši 54 mld. Kč byly tuzemským bankám v roce 2012 vyplaceny úroky v souhrnné výši 282 mil. Kč, což představovalo meziroční snížení o 104 mil. Kč.

Měnověpolitické nástroje ČNB obsahují i automatické a mimořádné facility. V případě automatických facilit si tuzemské banky mohou do druhého dne u centrální banky likviditu ukládat nebo jí čerpat. Nastavení základních úrokových sazeb ČNB ke konci roku 2012 vyvolalo ze strany bank zvýšený zájem právě o depozitní facilitu (jak bylo uvedeno na úkor repo operací). Průměrná výše depozitních facilit v prosinci činila 72 mld. Kč a repo operace se snížily na 276 mld. Kč. Mimořádné facility slouží k dodávání likvidity a byly zavedeny v roce 2008 na podporu domácího finančního trhu během globální finanční krize a v roce 2012 prakticky nebyly využity.

Celkově ČNB při realizaci měnové politiky vykázala záporné saldo nákladů a výnosů ve výši 2 175 mil. Kč.

II. 2. 2. Správa devizových rezerv

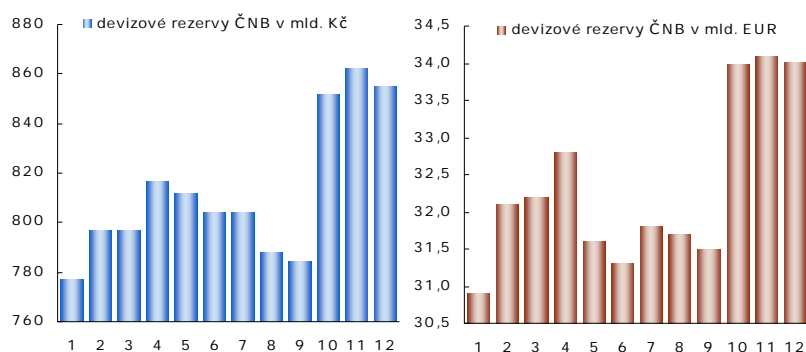
Devizové rezervy tvoří nejvýznamnější část aktiv ČNB. Výnosy z jejich investování pokrývají náklady, které ČNB vynakládá při provádění měnové politiky a provozních činností. Jejich součástí jsou cenné papíry (dluhopisy a akcie), reverzní repo operace (zajištěná depozita), pohledávky vůči MMF, zlato a další cizoměnová aktiva banky. Devizové rezervy jsou investovány v souladu se zásadami ČNB uplatňovanými v této oblasti a v závislosti na investičních příležitostech a vývoji na finančních trzích.

Počátek roku 2012 se nesl ve znamení pokračující dluhové krize v Evropě. Situace se však postupně uklidňovala, což mělo odezvu na finančních trzích v podobě klesající volatility napříč všemi druhy aktiv, přičemž největší pokles tržního rizika bylo možné sledovat u akcií. Nejvýznamnější systémovou změnou pro měnovou kompozici devizových rezerv ČNB v roce 2012 bylo rozhodnutí o založení nových externě spravovaných akciových portfolií v kanadských a australských dolarech.

Ke konci roku 2012 činila tržní hodnota devizových rezerv ČNB 33 927 mil. EUR, což představuje meziroční nárůst 2 788 mil. EUR. Zdrojem růstu eurové hodnoty devizových rezerv bylo především kladné saldo externích toků do portfolií a dále pak vlastní výnos spravovaných portfolií. Nejvýznamnější nárůst objemu rezerv proběhl v říjnu, a to v souvislosti s výnosy z eurobondů MF ČR a přijetím dotací z EU. Proti tomuto vlivu působil odprodej výnosů devizových rezerv a kurzové rozdíly plynoucích ze změny kurzů rezervních měn vůči euru. Pokud jde o program prodeje části výnosů z investování devizových rezerv, bylo v listopadu

rozhodnuto o jeho ukončení, neboť nelze vyloučit rozpor těchto operací s implementací aktuální měnové politiky.

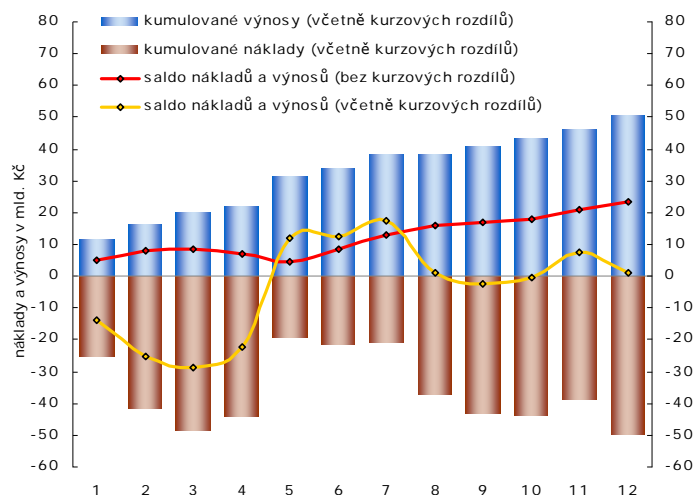
Graf č. 3 – Vývoj objemu devizových rezerv ČNB v roce 2012

Výnos devizových rezerv v roce 2012 měřený jako vážený průměr výnosů portfolií v rezervních měnách činil 2,96 % p.a. (v roce předchozím bylo dosaženo 1,94 % p.a.). Jednotlivá portfolia v rezervních měnách pak dosáhla následujících hodnot: euro 3,41 % p.a., americký dolar 2,13 % p.a., kanadský dolar 0,99 % p.a., švédská koruna 1,79 % p.a. a australský dolar 5,35 % p.a. Souhrnný korunový výnos, který zahrnuje kurzové rozdíly, činil 0,02 % p.a.

Z hlediska absolutního vyjádření přispěla správa devizových rezerv (bez vlivu kurzových rozdílů) do hospodaření banky kladným saldem nákladů a výnosů ve výši 27 552 mil. Kč, což je meziroční nárůst o 17 105 mil. Kč. Po započítání meziroční změny bilanční položky oceňovací rozdíly z dluhopisů držených v portfoliu banky, které ČNB v souladu s účetními předpisy pravidelně přeceňuje na jejich tržní hodnotu, by souhrnný výsledek hospodaření v oblasti správy devizových rezerv činil 23 245 mil. Kč. Na dosaženém výsledku se nejvýznamnější měrou podílela akciová část portfolia, která po předchozím ztrátovém roce zaznamenala výrazné oživení. Dluhopisová portfolia pak rostla díky kapitálovým a úrokovým výnosům. Finanční prostředky alokované na peněžním trhu se vyznačovaly nižší mírou dosažených výnosů.

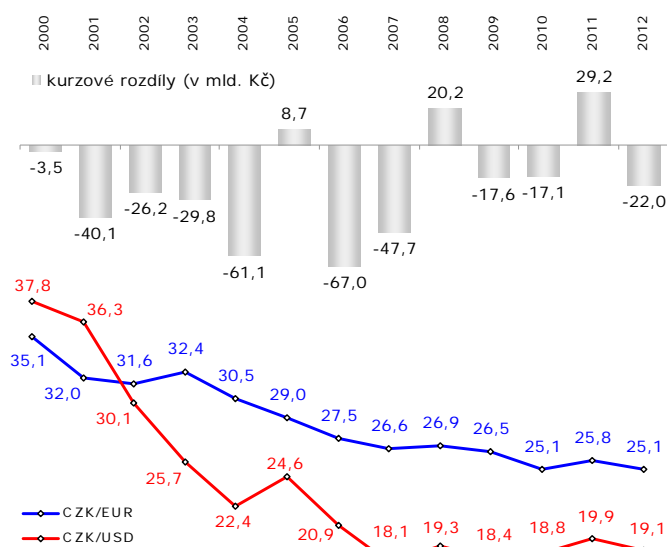
Graf č. 4 – Kumulované náklady a výnosy ze správy devizových rezerv ČNB v roce 2012 – včetně započítání vlivu přecenění dluhopisů

II. 2. 3. Kurzové rozdíly

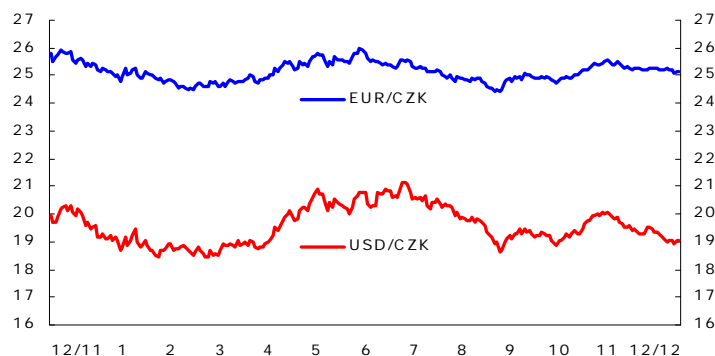
Výše bilanční sumy, vysoký podíl cizoměnových aktiv a pohyb české koruny vůči rezervním měnám, ve kterých jsou cizoměnová aktiva alokována, jsou klíčovými faktory pro velikost kurzových rozdílů. V historické perspektivě vykazuje česká koruna s ojedinělými korekcemi trend posilování, jehož tempo se v posledních letech zpomaluje. Při stávající struktuře devizových aktiv a pasiv ČNB jsou doprovodným znakem apreciacie domácí měny kurzové ztráty. Jejich vliv byl v uplynulých letech enormní. Mezi roky 2000 a 2012 byly kurzové ztráty zaúčtovány v souhrnném objemu 274 mld. Kč (z toho za rok 2012 činily 22 mld. Kč).

Graf č. 5 – Vývoj kurzových rozdílů ČNB v letech 2000 – 2012

Meziročně domácí měna posílila vůči všem měnám, ve kterých jsou devizové rezervy ČNB alokovány, s výjimkou švédské koruny. Vůči euru, ve kterém je společně s americkým dolarem investována rozhodující část devizových rezerv ČNB, koruna meziročně posílila z hodnoty 25,800 Kč na 25,140 Kč, resp. z 19,940 Kč na 19,055 Kč v případě amerického dolaru. Vývoj kurzu koruny byl i v roce 2012 ovlivněn dluhovou krizí v Evropě a jejími dopady na finanční trhy. Vliv domácích faktorů nebyl tak výrazný. Domácí měna se v průběhu roku pohybovala oběma směry, a to v závislosti na opatřeních přijatých na zmírnění dluhové krize nebo naopak v důsledku její opětovné eskalace.

Graf č. 6 – Vývoj kurzu EUR/CZK a USD/CZK v roce 2012

II. 2. 4. Klientské operace

V rámci klientských operací poskytuje ČNB svým klientům služby zaměřené především na vedení a správu účtů, zajišťování domácího, zahraničního a mezibankovního platebního styku a evidenci a vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy. Klientské operace dlouhodobě přispívají do hospodářského výsledku banky kladným saldem nákladů a výnosů. Rok 2012 nebyl v tomto směru výjimkou. Kladný výsledek hospodaření meziročně vzrostl o 26 % na hodnotu 850 mil. Kč. Rozhodující podíl výnosů pocházel z devizových transakcí realizovaných pro klienty (706 mil. Kč), vedení účtů státní pokladny a mimorozpočtových prostředků (141 mil. Kč), provádění mezibankovního zúčtování a služeb souvisejících s evidencí a vypořádáním obchodů s krátkodobými dluhopisy (89 mil. Kč) a dále pak z hotovostních operací realizovaných s cizí měnou (34 mil. Kč). Nákladovou stranu zatížily především úroky z finančních prostředků uložených na běžných a termínovaných účtech klientů v celkové výši 137 mil. Kč. Největší část (117 mil. Kč) přitom tvořily úroky z účtů Národního fondu, státní pokladny a státních fondů.

II. 2. 5. Ostatní operace

Operace ČNB evidované v této oblasti neměly žádný zásadní vliv na konečnou podobu hospodářského výsledku, neboť rok 2012 byl uzavřen s kladným saldem nákladů a výnosů v souhrnné výši 6 mil. Kč. Na dosaženém výsledku se podílely především poplatky přijaté za správu a vedení účtů speciálních vládních úvěrů a poplatky za poskytnuté záruky. Objem opravných položek vytvořených v minulosti na program konsolidace bankovního sektoru se nezměnil. Některé kauzy tohoto programu již byly ukončeny a případné budoucí potenciální náklady, pramenící z nedořešených případů, jsou kryty opravnými položkami nebo vydanou státní zárukou, případně není možné jejich výši v současné době odhadnout, a proto na ně není tvořena rezerva. Objem opravných položek banka průběžně aktualizuje, a to na základě změny odhadu návratnosti příslušných aktiv v návaznosti na průběh konkurzního řízení.

Doposud neuzavřena je kauza IPB, a. s. V červnu 2000 vyhlásila ČNB nucenou správu v IPB, a. s., a následně vydala pro věřitele IPB, a. s., záruku za závazky vyplývající z přijatých vkladů a vydaných dluhopisů, včetně příslušných úroků evidovaných v účetnictví IPB, a. s., ke dni 16. června 2000. Výše záruky za vklady je v účetnictví ČNB pravidelně aktualizována podle skutečné výše závazků s tím, že na konci roku 2012 činil zůstatek záruky 116 mil. Kč.

Po prodeji IPB, a. s., uzavřela ČNB Smlouvu a slib odškodnění, ve které se neodvolatelně a bezpodmínečně zavázala uhradit Československé obchodní bance, a. s. (dále „ČSOB“), určité škody související s převzetím IPB, a. s. V návaznosti na to vydala vláda České republiky záruku ve prospěch ČNB k pokrytí ztrát vyplývajících ze Smlouvy a slibu odškodnění. Státní záruka pokrývá pouze škody, které mohou ČNB vzniknout v důsledku odškodnění ČSOB za ztráty (škody) vyplývající z neevidovaných závazků IPB, a. s., převzatých ČSOB.

Dne 6. listopadu 2002 obdržela ČNB jednostranné závazné prohlášení ČSOB, podle kterého budou veškeré nároky na peněžité plnění ČNB vůči ČSOB na základě Smlouvy a slibu odškodnění ze strany ČSOB uplatněny a ze strany ČNB uhrazeny do 31. prosince 2016 a celková částka odškodnění dosáhne maximálně 160 mld. Kč. V návaznosti na toto prohlášení očekává ČNB možné plnění ze státní záruky ve stejném nebo menším rozsahu. Dne 28. června 2004 obdržela ČNB Závazné prohlášení ČSOB, jehož přílohou je konečný seznam možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění. Převzetí tohoto Závazného prohlášení ze strany ČNB ovšem neznamená potvrzení či schválení jednotlivých nároků uvedených v příloze, nicméně ze

strany ČSOB již nemohou být vzneseny další nároky na plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, pokud již nejsou obsaženy v konečném seznamu možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění.

Do 31. prosince 2012 ČNB poskytla ČSOB v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění konečná plnění ve výši 2 770 mil. Kč (z toho 2 339 mil. Kč v roce 2012) a zálohy v objemu 263 mil. Kč. V návaznosti na vystavenou státní záruku obdržela ČNB od Ministerstva financí ČR konečná plnění a zálohy ze záruky prakticky ve stejném rozsahu. V době mezi poskytnutím cizoměnových záloh a jejich vypořádáním formou konečného plnění vznikly v důsledku posílení domácí měny kurzové rozdíly 17 mil. Kč. Celková výše budoucích možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění může tak ještě činit 156 950 mil. Kč.

ČNB prozatím netvoří rezervu na případná další plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, protože objem dosud poskytnutých plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, která by nebyla kryta státní zárukou, byl marginální a ČNB v současné době nemůže spolehlivě stanovit konečný objem případných plnění vůči ČSOB ze soudních sporů nebo škod, které ČSOB utrpí, na něž se státní záruka nevztahuje, a tudíž by mohly být nákladem ČNB.

ČNB odmítla poskytnout plnění v souvislosti s případy nároků vznesených ČSOB podle Smlouvy a slibu odškodnění, u nichž ČNB zastává názor, že nejsou podle této smlouvy odškodnitelné.

V souvislosti s transakcemi, které ČNB prováděla v minulosti při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti ČNB či třetím osobám vedeno několik soudních řízení. Na základě spolupráce s externími právními kancelářemi a na základě vlastního posouzení těchto sporů ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít významný dopad na finanční pozici ČNB, a proto na ně není tvořena rezerva.

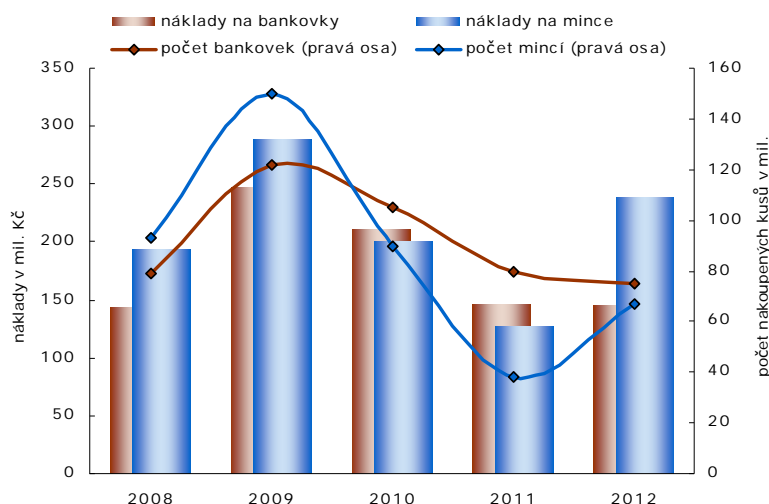
II. 3. OBLAST EMISE A SPRÁVY PENĚŽ

Oblast zahrnuje náklady vynaložené na výrobu, přípravu a ochranu českých peněz. Výnosy pramení zejména z prodeje numismatického materiálu a poplatků bank za skládání a výběr hotovosti. Výhradním dodavatelem českých bankovek je Státní tiskárna cenin Praha, s. p. V případě mincí z obecného kovu a mincí z drahých kovů je ražba realizována Českou mincovnou, a. s.

rok	náklady	údaje uvedeny v mil. Kč	
		výnosy	saldo
2012	388	637	249
2011	276	258	-18

ČNB objednává u svých dodavatelů požadované množství českých bankovek a mincí v návaznosti na potřeby hotovostního oběhu. Oproti předchozímu roku se celkový počet nakoupených bankovek mírně snížil a naopak počet mincí se výrazně zvýšil. Důvodem vyššího počtu nakoupených mincí bylo posunutí termínu výroby a dodávek některých nominálů z roku 2011, a to z důvodů problémů s kvalitou střížků od zahraničního dodavatele. Od Státní tiskárny cenin Praha, s. p., odebrala ČNB celkem 75 mil. kusů bankovek různých nominálních hodnot (meziroční pokles o 5 mil. kusů), za což zaplatila 145 mil. Kč. Na dodávky mincí z obecného kovu a stříbrných a zlatých pamětních mincí v celkovém počtu 67 mil. kusů (meziroční nárůst o 30 mil. kusů) banka vynaložila 239 mil. Kč, z toho 135 mil. Kč připadlo na mince z obecného kovu a 104 mil. Kč na dodávky pamětních mincí z drahých kovů.

Graf č. 7 – Vývoj nákladů ČNB na nákup českých peněz v letech 2008 – 2012

Na přípravu platidel byly vynaloženy finanční prostředky ve stejné výši jako v roce předchozím, tj. 2 mil. Kč a na ochranu platidel byly čerpány prostředky ve výši 1,2 mil. Kč.

Výnosy v oblasti emise a správy oběživa činily celkově 637 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 379 mil. Kč. Navýšení tržeb z prodeje numismatického materiálu ovlivnil zejména vyšší počet emitovaných mincí, hmotnost drahého kovu obsaženého v mincích vyšší nominální hodnoty (v roce 2012 byla poprvé emitovaná pamětní zlatá mince nominální hodnoty 10 000 Kč) a nárůst ceny drahého kovu.

II. 4. OBLAST PROVOZNÍ

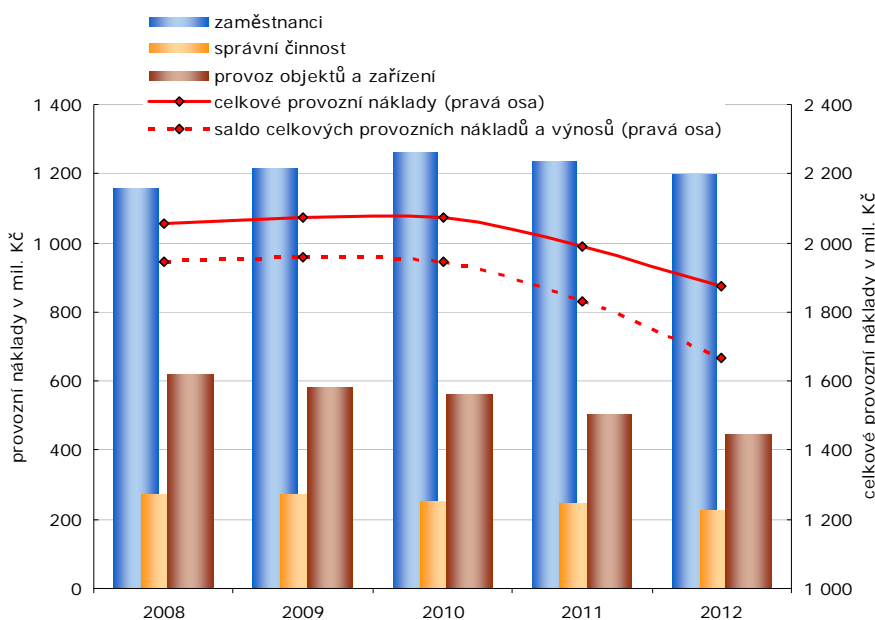
Hospodaření ČNB v provozní oblasti skončilo v roce 2012 celkovým záporným saldem ve výši 1 667 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2011 došlo ke snížení záporného salda o 162 mil. Kč.

Rok	náklady	údaje uvedeny v mil. Kč	
		výnosy	saldo
2012	1 874	207	-1 667
2011	1 991	162	-1 829

Provozní náklady a výnosy ČNB lze podle účelovosti jejich vynaložení rozdělit do třech základních skupin. Jedná se o zaměstnance, správní činnost a provoz objektů a zařízení. V grafu č. 8 je zachycen vývoj provozních nákladů banky v letech 2008 až 2012 (náklady na správní činnost jsou očištěny o tvorbu opravných položek vytvořených k provozním pohledávkám ČNB – v roce 2012 se jednalo o 0,4 mil. Kč).

V oblasti provozních činností ČNB se dlouhodobě projevuje trvalý tlak na hospodárnost a tato snaha je patrná v níže uvedeném grafu č. 8. Meziroční pokles celkových nákladů byl zaznamenán ve všech oblastech provozních činností banky, nižší vynaložené osobní náklady byly projevem snížení počtu zaměstnanců v důsledku provedené reorganizace.

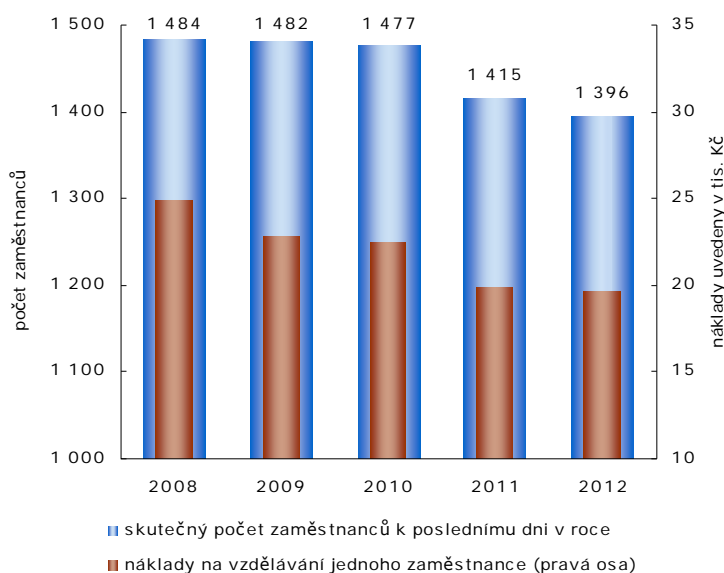
Graf č. 8 – Provozní náklady ČNB v letech 2008 – 2012

II. 4. 1. Zaměstnanci

Náklady na zaměstnance, které zahrnují mzdové náklady včetně náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody pojistného a ostatní sociální náklady (připojištění, zdravotní péče a stravování), náklady na vzdělávání a zaměstnanecké benefity, dosáhly v roce 2012 objemu 1 199 mil. Kč a oproti předchozímu roku poklesly o 3,2 %. Tento pokles souvisel především s redukcí objemu mzdových prostředků a sociálních nákladů v důsledku meziročního snížení počtu zaměstnanců o 19. Pokračující pokles počtu zaměstnanců ovlivnila zejména reorganizace, která se v ČNB uskutečnila v průběhu roku 2011, přičemž efekt reorganizace se projevil rovněž i v roce 2012.

Graf č. 9 – Počet zaměstnanců ČNB v letech 2008 až 2012

Mzdové náklady na zaměstnance ČNB byly vynaloženy v objemu 840 mil. Kč, tj. o 2,7 % méně ve srovnání s rokem 2011, z nichž největší část byla vyplacena na mzdy zaměstnanců ČNB (828 mil. Kč, tj. o 0,2 % více než v roce 2011). Další část mzdových nákladů tvořily náhrady při dočasné pracovní neschopnosti a ostatní osobní náklady, které dosáhly v úhrnu výše 12 mil. Kč, tj. o 68 % méně než v roce 2011.

Odvody zákonného pojistného (tj. pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání) a sankčního odvodu za nesplnění povinného podílu osob se změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců dosáhly částky 280 mil. Kč. Ostatní sociální náklady (zahrnují i zaměstnanecké benefity) činily 52 mil. Kč, z toho největší část (19 mil. Kč) tvořily příspěvky poskytnuté zaměstnancům na jejich životní a penzijní připojištění.

Obdobně jako v jiných evropských centrálních bankách vynakládá ČNB prostředky na vzdělávání zaměstnanců, přičemž tyto náklady se dlouhodobě pohybovaly na úrovni 3 % celkových osobních nákladů. V roce 2012 vynaložila ČNB na vzdělávání o 1 mil. Kč méně oproti roku 2011 a náklady na vzdělání tak poklesly o 3,6 % na 27 mil. Kč (tj. 2,3 % z celkových osobních nákladů). Prostředky byly použity zejména na odborné kurzy a semináře pořádané v jiných zahraničních centrálních bankách i institucích, na specializované ekonomické a finanční kurzy, na manažerské kurzy, na jazykovou výuku a další vzdělávací programy. Na jednoho

zaměstnanec ČNB bylo v průměru vynaloženo necelých 20 tis. Kč. Tato hodnota průběžně klesá (viz graf č. 9 uvedený na předchozí straně).

V návaznosti na § 47 odst. 3 zákona o ČNB je součástí Roční zprávy o výsledku hospodaření České národní banky informace o platech členů bankovní rady. V roce 2012 byly jednotlivým členům bankovní rady vyplaceny následující mzdy, viz. tabulka č. 2.

Tabulka č. 2 – Mzdy členů bankovní rady ČNB v roce 2012

	údaje uvedeny v Kč	
	hrubá mzda ²⁾	čistá mzda ³⁾
Miroslav Singer	4 554 372	3 693 313
Mojmír Hampl	3 653 124	2 927 252
Vladimír Tomšík	3 632 574	2 858 137
Kamil Janáček	3 046 034	2 359 578
Lubomír Lízal	3 050 141	2 387 909
Pavel Řežábek	3 062 236	2 398 190
Eva Zamrazilová	3 088 015	2 460 314

II. 4. 2. Správní činnost

Náklady a výnosy realizované ve správní činnosti se vztahují ke konkrétním činnostem vykonávaným jednotlivými organizačními útvary ústředí a poboček ČNB. Věcně se jedná zejména o náklady vynaložené na služby nakupované od externích dodavatelů, telekomunikační poplatky, členské příspěvky, cestovné (více než polovina pracovních cest byla vyvolána účastí na zasedáních konaných v rámci Evropského systému centrálních bank /ESCB/ a dalších organizací či institucí EU), oblast závodního stravování a reprezentační účely. Kromě uvedených nákladů se do správní činnosti promítá i tvorba opravných položek k provozním pohledávkám a jejich případný opis.

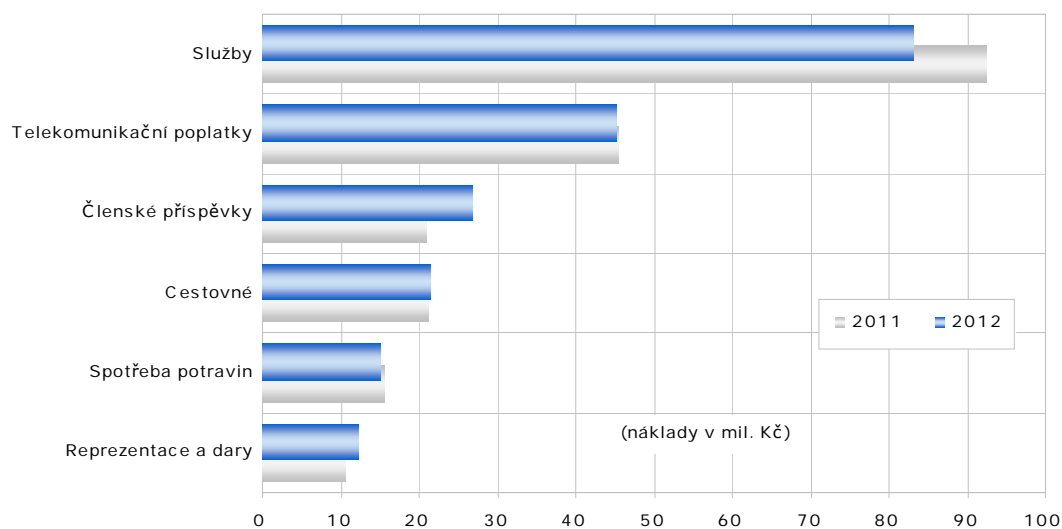
Správní náklady dosáhly v roce 2012 celkového objemu 227 mil. Kč, což představuje meziroční pokles o 21 mil. Kč. Významné redukce nákladů bylo dosaženo zejména u právních služeb a služeb nakupovaných pro podporu provozovaných informačních technologií. Naproti tomu vzrostly členské příspěvky hrazené evropským agenturám pověřeným dohledem nad finančním trhem. Do nákladů (položka reprezentace a dary) roku 2012 se promítla i pořizovací cena tří vozidel a speciální techniky, které ČNB poskytla Policii ČR.

²⁾ Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, náhrady mezd za dovolenou, odměny za výsledky práce a mzdové zvýhodnění za práci ve dnech pracovního klidu.

³⁾ Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a daně z příjmu a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované dítě u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slevy požádali.

Přehled objemově nejvýznamnějších nákladových položek obsažených ve správní činnosti zobrazuje graf č. 10.

Graf č. 10 – Náklady na správní činnost

Poznámka: Do meziročního nárůstu v položce reprezentace a dary se promítly náklady související se zahájením akcí k 20. výročí ČNB a české měny.

Výnosy ze správní činnosti byly zaúčtovány v celkové výši 173 mil. Kč. Nejvýznamnější podíl na výnosech připadl na poplatky vyměřené v rámci dohledu nad finančními trhy (127 mil. Kč), přičemž se jednalo zejména o správní poplatky týkající se registrace pojišťovacích zprostředkovatelů.

II. 4. 3. Provoz objektů a zařízení

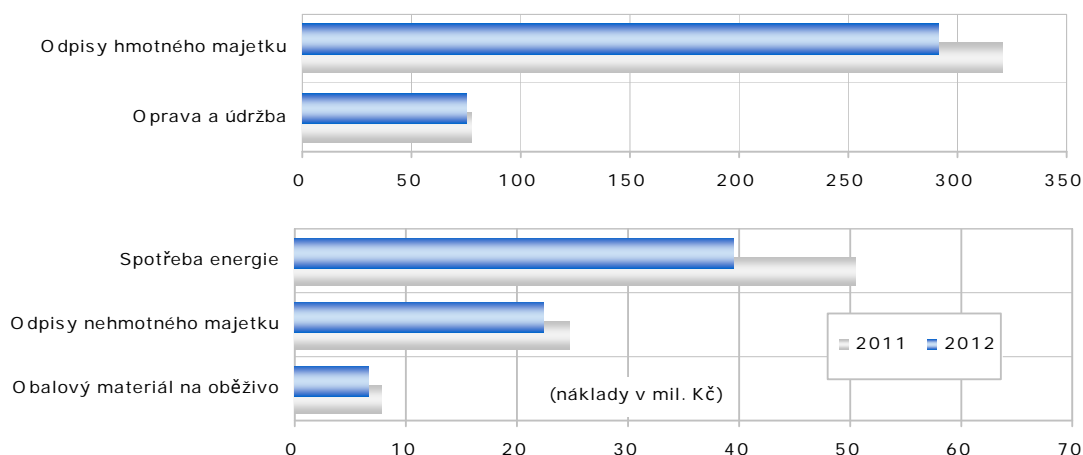
Náklady na provoz objektů a zařízení zahrnují zejména odpisy hmotného a nehmotného majetku, spotřebované energie, údržbu a opravy majetku a spotřebu provozního materiálu.

Uvedené náklady dosáhly 448 mil. Kč, což představuje meziroční snížení nákladů o 57 mil. Kč. Z celkového objemu připadlo na odpisy majetku 314 mil. Kč, přičemž meziroční pokles ovlivnila vyšší míra odepsanosti investičního majetku. Nižší náklady byly vynaloženy na spotřebu energií, a to zejména z důvodu výběru nového levnějšího dodavatele elektrické energie a poklesu celkové spotřeby plynu. Mírný pokles nákladů byl též zaznamenán v oblasti oprav a údržby majetku, a to zejména v souvislosti s úsporami plynoucími z uzavření výhodnější smlouvy na servis techniky pro zpracování hotovostí.

Výnosy byly zaúčtovány ve výši 33 mil. Kč a tvořily je tržby přijaté za pronájem nebytových prostor banky ve výši 30 mil. Kč, tržby za prodej majetku a přijaté náhrady škod v celkové výši 3 mil. Kč.

V grafu č. 11 je zobrazen přehled vybraných významnějších nákladových položek obsažených v provozu objektů a zařízení.

Graf č. 11 – Náklady na provoz objektů a zařízení

Konzistentnost údajů roční zprávy o výsledku hospodaření ČNB s účetní závěrkou, resp. s rozpočtem ČNB

Struktura nákladů a výnosů používaná v tomto materiálu je v porovnání se strukturou účetní závěrky v některých případech odlišná, přičemž celková suma nákladů a výnosů ČNB je v obou případech shodná. Důvodem odlišné struktury je skutečnost, že z hlediska hospodaření ČNB jsou jednotlivé položky nákladů a výnosů sledovány a hodnoceny podle účelu vynakládaných prostředků, což umožňuje snadnější orientaci z hlediska řízení jednotlivých činností, zatímco výkaz zisku a ztráty poskytuje přehled o dosažených nákladech a výnosech z pohledu druhového.

Vedle hospodářského výsledku vyhodnocuje Česká národní banka i plnění rozpočtu ČNB, který je zaměřen na podrobné sledování finančních výdajů v oblasti provozu a pořízení majetku. Tím má ČNB vytvořenou další informační základnu, kterou využívá ke svému vnitřnímu finančnímu řízení, tedy nejen pro sledování vývoje jednotlivých položek za celou banku, ale také podle jednotlivých organizačních útvarů ČNB. Výhodou této informační soustavy je také to, že umožňuje operativně sestavit potřebnou strukturu dat a reagovat tak na aktuální potřebu ČNB. Struktura a výše jednotlivých položek rozpočtu ČNB je proto odlišná od struktury účetních nákladů, které jsou zaměřeny spíše na vykazovací povinnost vůči externím subjektům (do rozpočtu ČNB se nepromítají např. odpisy ani vlivy časového rozlišení).

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2012 podle souhrnných položek výdajů na provoz (tj. porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 3.

III. AKTIVA A PASIVA

III. 1. SHRNUTÍ

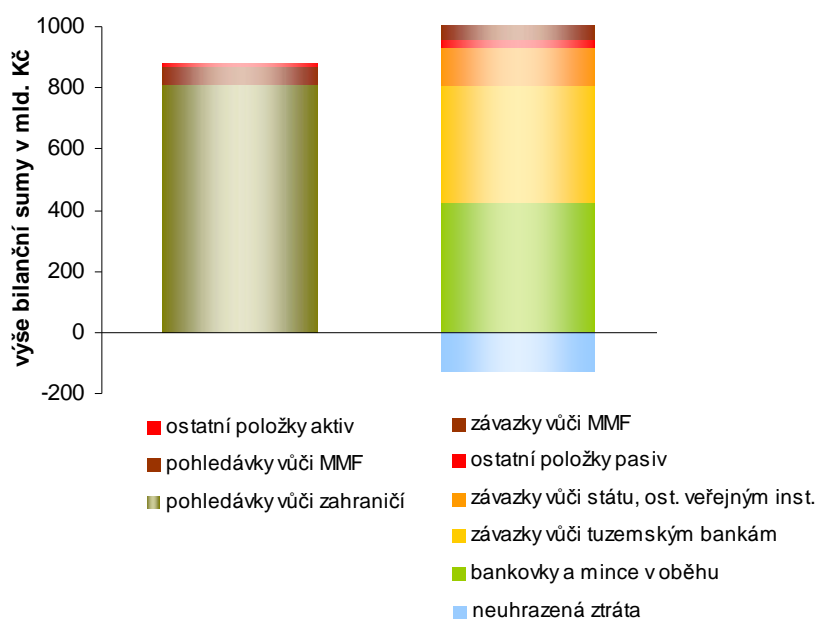
Celková bilanční suma ČNB se po převážnou část roku pohybovala v úrovni 820 mld. Kč. V důsledku vysokých finančních příjmů MF ČR z evropských fondů bilanční suma na konci října skokově vzrostla a následně se zvyšovala až na maximální hodnotu 895 mld. Kč. Ke konci roku 2012 činila celková bilanční suma ČNB 878 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 46 mld. Kč. V pasivech banky vzrostly především závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím, a to z důvodu vyššího objemu finančních prostředků uložených na účtech Národního fondu, a pokračoval kontinuální nárůst objemu peněz v oběhu. Na aktivní straně bilance ČNB se navýšení bilanční sumy promítlo do pohledávek vůči zahraničí, tj. do finančních prostředků evidovaných v rámci správy devizových rezerv.

Struktura stěžejních položek aktiv a pasiv se v bilanci ČNB dlouhodobě nemění. Při současném způsobu realizace měnové politiky jsou hlavními položkami pasiv závazky vůči tuzemským bankám a emitované oběživo. Hlavní položkou aktiv pak jsou pohledávky vůči zahraničí, tedy nejvýznamnější část devizových rezerv.

Výše zmíněné bilanční položky mají zcela zásadní vliv na tvorbu hospodářského výsledku centrální banky. Devizové rezervy generují pravidelné tržní výnosy a v závislosti na vývoji kurzu koruny vůči měnám, ve kterých jsou alokovány, i kurzové rozdíly. V pasivech banky je evidována kumulovaná účetní ztráta ČNB. Příčinou jejího vzniku jsou právě kurzové rozdíly pramenící z apreciacie domácí měny. Závazky vůči tuzemským bankám, tj. operace na volném trhu, automatické facility a povinné minimální rezervy, se do hospodaření banky promítají ve formě nákladů na provádění měnové politiky. Emitované bankovky a mince generují provozní náklady banky, a to při nákupu českých peněz a při zajišťování jejich plynulého oběhu.

Přehled položek aktiv a pasiv ČNB na konci roku 2012 a 2011 je uveden v příloze č. 2.

Graf č. 12 – Struktura aktiv a pasiv ČNB k 31. prosinci 2012

III. 2. POPIS VĚCNÉHO OBSAHU VYBRANÝCH POLOŽEK AKTIV A PASIV

III. 2. 1. Aktiva

Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů představují nakoupené dluhopisy (zatříděné bankou do realizovatelného portfolia), akcie, prostředky na běžných účtech u bank v zahraničí, prostředky poskytnuté do reverzních repo operací a valuty v držení ČNB. Realizovatelné dluhopisy se vykazují včetně naběhlého úrokového výnosu a oceňují se reálnou hodnotou proti účtům oceňovacích rozdílů. Zisky a ztráty vyplývající ze změny tržní hodnoty akcií se vykazují přímo ve výkazu zisku a ztráty.

Z celkového objemu pohledávek ve výši 813 mld. Kč zaujímaly dluhopisy a akcie 75% podíl. Zbývající část představovaly finanční prostředky vložené do reverzních repo operací, které ČNB provádí v rámci správy devizových rezerv, zlaté depozitum a běžné účty v zahraničních peněžních ústavech a institucích a valuty v držení ČNB. Celkový korunový objem pohledávek vůči zahraničí meziročně vzrostl o 7 %.

Pohledávky vůči MMF vyplývají z členství ČR v této mezinárodní instituci. Pohledávky zahrnují členskou kvótu v MMF, prostředky uložené nad rámec členského podílu, poskytnutou bezúročnou půjčku v rámci programu MMF na podporu chudých rozvojových států a poskytnutý dlouhodobý úvěr. Pohledávky vůči MMF činily na konci roku 2012 celkem 55 mld. Kč.

V březnu 2010 byla uzavřena s MMF smlouva o poskytnutí bilaterální půjčky, podle které může souhrnná částka úvěru dosáhnout až 1,03 mld. EUR. V roce 2012 MMF čerpal tři nové tranše úvěru, které poskytl Irsku. Část úvěrové tranše, kterou MMF v minulosti uvolnil Islandu, byla předčasně splacena. Na konci roku 2012 činila celková čistá nominální velikost čerpání úvěrového rámce 126,1 mil. SDR, což představuje 15,2 % celkového limitu.

Ostatní položky aktiv zahrnují zbývající aktiva ČNB v celkové výši 10 mld. Kč. Jedná se o následující bilanční položky:

- ostatní aktiva ve výši 5 mld. Kč zahrnují především akcie BIS a podíl ve SWIFT, vyplývající z členství ČNB v těchto mezinárodních institucích, a podíl ČR na kapitálu ECB, který činil ke konci roku 5,8 mil. EUR. Ostatní položky aktiv dále obsahují poskytnuté zálohy vyplývající ze Smlouvy a slibu odškodnění (v důsledku vyúčtování se zálohy meziročně snížily o 2,3 mld. Kč), ocenění termínovaných obchodů na reálnou hodnotu, zásoby provozního materiálu, poskytnuté zaměstnanecké úvěry a další pohledávky za zaměstnanci banky a odběrateli. Vykazovány jsou zde i úvěry poskytnuté bývalým bankám v rámci programu konsolidace bankovního sektoru. Reálná hodnota těchto pohledávek je plně pokryta vytvořenými opravnými položkami;
- hmotný a nehmotný majetek ČNB v zůstatkové hodnotě 4 mld. Kč;
- zlato ve výši 0,7 mld. Kč. V účetnictví ČNB je zlato v souladu s českými účetními standardy evidováno historickou cenou 60,61 Kč/g. Tržní hodnota zlatých rezerv by na konci roku 2012 činila 11,8 mld. Kč. V meziročním srovnání se fyzický objem zlata snížil o 874 kg, neboť je používáno k ražbě pamětních mincí.

III. 2. 2. Pasiva

Závazky vůči tuzemským bankám reprezentují operace, které centrální banka využívá při realizaci měnové politiky. V rámci této bilanční položky jsou evidovány repo operace, povinné minimální rezervy tuzemských bank a depozitní facilitata.

V meziročním srovnání nedošlo k významnější změně celkového objemu závazků vůči tuzemským bankám. Na konci roku 2012 se tak v bilanci banky nacházely závazky v celkové výši 384 mld. Kč. V průběhu čtvrtého čtvrtletí došlo ke změně v četnosti využívání některých nástrojů, a to v návaznosti na uvolnění měnové politiky ČNB v podobě snížení základních úrokových sazeb. Tuzemské banky v reakci na tuto úpravu nastavení měnověpolitických nástrojů využívaly sterilizační repo operace v menším rozsahu a volnou likviditu ukládaly i do overnight depozitní facility. Z celkového objemu závazků vůči tuzemským bankám tak připadlo na repo operace s cennými papíry 242 mld. Kč, na povinné minimální rezervy tuzemských bank 44 mld. Kč (zahrnuje i zůstatek na účtech pro výběr a skládání hotovostí bank a zvláštních účtech pro držení povinných minimálních rezerv) a na přijaté krátkodobé vklady 98 mld. Kč.

Bankovky a mince v oběhu představují účetní závazek emisní banky z titulu vydaných bankovek a mincí, které se nacházejí u bank a veřejnosti. Meziročně se celková nominální hodnota emitovaných bankovek a mincí zvýšila o 11 mld. Kč na objem 423 mld. Kč, což je nejvyšší hodnota za dobu existence ČNB. Převážnou část oběživa (410 mld. Kč) tvoří emitované bankovky.

Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím zahrnují souhrnný účet státní pokladny, tj. soustavu příjmových, výdajových, běžných a vkladových účtů státu a veřejných institucí, kterým vede ČNB účty podle § 33 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Součástí závazků jsou i vklady státních fondů, mimorozpočtové prostředky organizačních složek státu, vklady přijaté od EU k financování vybraných projektů a ostatní závazky vůči veřejným institucím.

Na konci roku 2012 evidovala ČNB ve své bilanci závazky vůči státu a veřejným institucím v celkovém objemu 126 mld. Kč, z toho připadlo na účty Národního fondu (vedené v cizí měně) 79 mld. Kč, státní fondy 19 mld. Kč a vklady mimorozpočtových prostředků 20 mld. Kč. Meziroční nárůst této bilanční položky ovlivnil především vyšší zůstatek na účtech Národního fondu na konci roku, neboť Evropská komise uvolnila finanční prostředky pozastaveného proplácení unijních dotací, a dále pak výnos z říjnové emise eurobondů MF ČR.

Neuhrazená ztráta z předchozích období se vlivem započtení zisku roku 2011 meziročně snížila na 126 mld. Kč. Při zohlednění kladného hospodářského výsledku za rok 2012 dosahuje neuhrazená ztráta ČNB 123,6 mld. Kč.

Závazky vůči MMF představují přijaté vklady a účty MMF u ČNB. Jejich výše se meziročně mírně snížila na 43 mld. Kč.

Ostatní položky pasiv zahrnují zbývající pasiva ČNB v celkové výši 28 mld. Kč. Jedná se o níže uvedené bilanční položky:

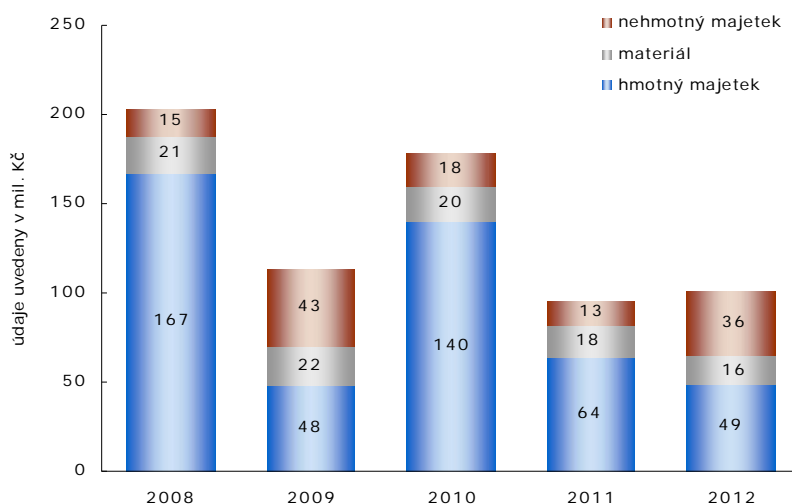
- základní kapitál a rezervní fondy vytvářené ze zisku ve výši 9 mld. Kč;
- oceňovací rozdíly ve výši 8 mld. Kč, které jsou výsledkem přecenění realizovatelných cenných papírů na jejich reálnou hodnotu a kurzových rozdílů dosažených u realizovatelných akcií a podílů vyjádřených v cizí měně;

- ostatní pasiva ve výši 4 mld. Kč, která zahrnují běžné a termínované vklady zaměstnanců ČNB, ocenění termínovaných obchodů reálnou hodnotou, závazky vůči Evropskému společenství a další typy závazků vyplývajících z bankovních operací a provozu ČNB;
- závazky vůči zahraničí ve výši 4 mld. Kč, které vyplývají z operací prováděných v rámci správy devizových rezerv;
- zisk za účetní období ve výši 2,8 mld. Kč (meziročně se kladný výsledek hospodaření banky snížil o 33 mld. Kč);
- rezervy banky v objemu 0,2 mld. Kč určené na krytí záruk vydaných ve prospěch klientů.

III. 3. VÝDAJE NA POŘÍZENÍ MAJETKU

V roce 2012 bylo na pořízení majetku vynaloženo celkem 101 mil. Kč, tj. o 6 mil. Kč více než v roce 2011. Zvýšení výdajů se projevilo především v oblasti nehmotného majetku při současném snížení výdajů u hmotného majetku i materiálu.

Graf č. 13 – Výdaje na pořízení majetku ČNB v letech 2008 – 2012

Detailnější čerpání výdajů na pořízení majetku k 31. prosinci 2012 (a porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 3.

Na pořízení hmotného majetku vynaložila ČNB celkem 49 mil. Kč. Největší objem finančních prostředků (15 mil. Kč) směřoval na výpočetní techniku (hardware). Jednalo se zejména o obnovu techniky zajišťující připojení serverů k diskovým kapacitám („Storage Area Network“), o virtualizaci klientských pracovišť a o obnovu úložiště zálohování dat a elektronického archivu.

Výdaje do oblasti staveb a budov představovaly objem 11 mil. Kč a souvisely s řadou drobnějších stavebních a technologických akcí jak v objektu ústředí a v záložním pracovišti Zličín, tak i na pobočkách.

Na pořízení techniky pro zpracování hotovosti bylo investováno 10 mil. Kč. Částka byla využita především na úhradu zálohy za dodání nových kontrolních zařízení do linky na zpracování mincí, dále pak na pořízení speciálních zařízení pro zkušební platidel a za dodávku zařízení na znehodnocování mincí nezpůsobilých pro další oběh.

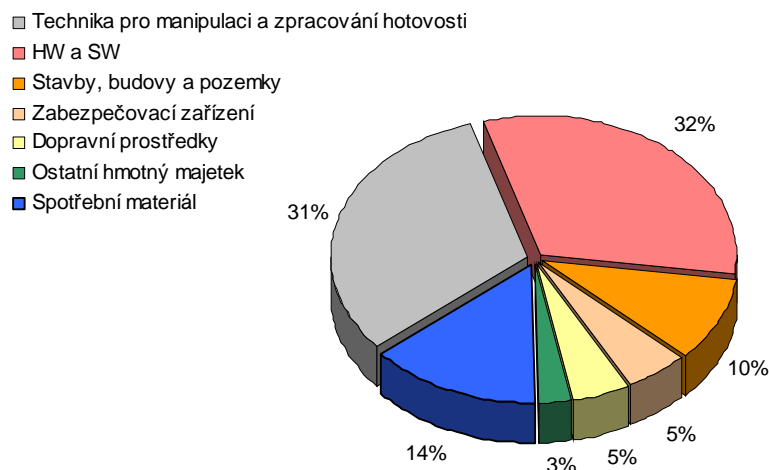
Výdaje na pořízení materiálu činily 16 mil. Kč, přičemž částka 6 mil. Kč představovala nákup obalového materiálu na bankovky a mince. Další prostředky byly použity zejména k nákupu kancelářských potřeb, provozního materiálu, náhradních dílů a spotřebního materiálu pro výpočetní techniku.

Z důvodu potřeby obnovy byl realizován nákup nového speciálního vozidla určeného na přepravu hotovostí za 5 mil. Kč.

Nehmotný majetek byl pořízen v celkové hodnotě 36 mil. Kč, přičemž se jednalo o realizaci projektů zařazených do plánu rozvoje informačních systémů a uprady již provozovaných systémů (největší objem prostředků byl vynaložen v rámci projektu Upgrade klientských stanic ve výši 17 mil. Kč, a to zejména na pořízení licencí MS Office 2010).

Čerpání výdajů na pořízení majetku není z časového hlediska rovnoměrné a do značné míry závisí na rozhodnutí o realizaci stěžejních investičně náročných projektů. V uplynulém období (2008 – 2012) směřovala významná část finančních prostředků do projektů nových informačních systémů a obnovy stávajících technologií a zároveň do techniky na zpracování hotovosti, kde došlo k částečné technologické obměně strojového vybavení s cílem zvýšit kapacitní možnosti a detekční schopnosti při rozpoznávání padělků inovované řady českých bankovek. S oběma výše zmíněnými oblastmi do značné míry souvisí i výdaje na nákup spotřebního materiálu (obalový materiál na bankovky a mince, spotřební materiál pro výpočetní techniku). V oblasti staveb ČNB realizovala spíše projekty menšího rozsahu související s obměnou nevyhovujících nebo rozšířením stávajících provozních technologií instalovaných v budovách ČNB.

Graf č. 14 – Struktura výdajů na pořízení majetku (v letech 2008 – 2012)

Pořizování majetku a služeb v ČNB

Proces pořizování majetku nebo služeb v ČNB lze v zásadě rozdělit do tří etap. Začátek první etapy je totožný se zahájením přípravné fáze procesu sestavování návrhu rozpočtu ČNB na příslušné rozpočtové období. Jednotlivé organizační útvary banky předkládají svoje požadavky na zařazení jednotlivých akcí do rozpočtu, ve kterých jsou specifikovány technické parametry na pořizovaný majetek nebo požadavky na služby a uváděny odhady nebo propočty předpokládaných finančních výdajů na jejich pořízení. Požadavky jsou následně prověřovány a projednávány příslušnými odbornými útvary banky, a to jak po stránce technické, tak finanční. Na základě výsledků projednání je pak požadovaný nákup majetku nebo služeb, který byl shledán jako opodstatněný, zařazen do návrhu rozpočtu. Po schválení rozpočtu ČNB pro příslušný rok bankovní radou následuje rozepsání finančních prostředků jednotlivým správcům rozpočtovaných prostředků.

Druhá etapa procesu pořizování majetku a služeb zahrnuje výběr obchodního partnera. Základním právním předpisem pro výběr je zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a na něj navazující vnitřní předpisy ČNB, které podle jednotlivých ustanovení zákona stanovují závazné postupy pro zadávání zakázek ČNB. Tím jsou nastaveny podmínky pro transparentní výběry dodavatelů ve všech oblastech a objemech pořizování dodávek, služeb a stavebních prací.

Na základě požadavku a podkladů od příslušného odborného útvaru je vypracováno zadání k veřejné zakázce a ČNB následně zahájí v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., resp. s vnitřními předpisy, vlastní výběr dodavatele. Předložené nabídky jsou kontrolovány z hlediska splnění zadávacích podmínek a všech kvalifikačních předpokladů. Posouzení a hodnocení nabídek provádí hodnotící komise, která je při zakázce nad 200 tis. Kč složená ze zástupců různých útvarů banky. Hodnocení je prováděno podle kritérií stanovených v podmínkách pro výběr dodavatele. V naprosté většině případů je jediným hodnotícím kritériem cena nabídky. V případě zadávání veřejné zakázky podle ekonomické výhodnosti nabídky je hodnotící komise povinna hodnotit nabídky a stanovit jejich pořadí podle jednotlivých dílčích kritérií a jejich vah specifikovaných v zadání zakázky. Po výběru nejvhodnější nabídky následuje proces uzavírání smluvních vztahů.

Vlastní realizace smluvního plnění je pak obsahem třetí, závěrečné etapy pořizování majetku v ČNB. Ta je pak ukončena uvedením pořízeného majetku do užívání nebo provedením sjednaných služeb.

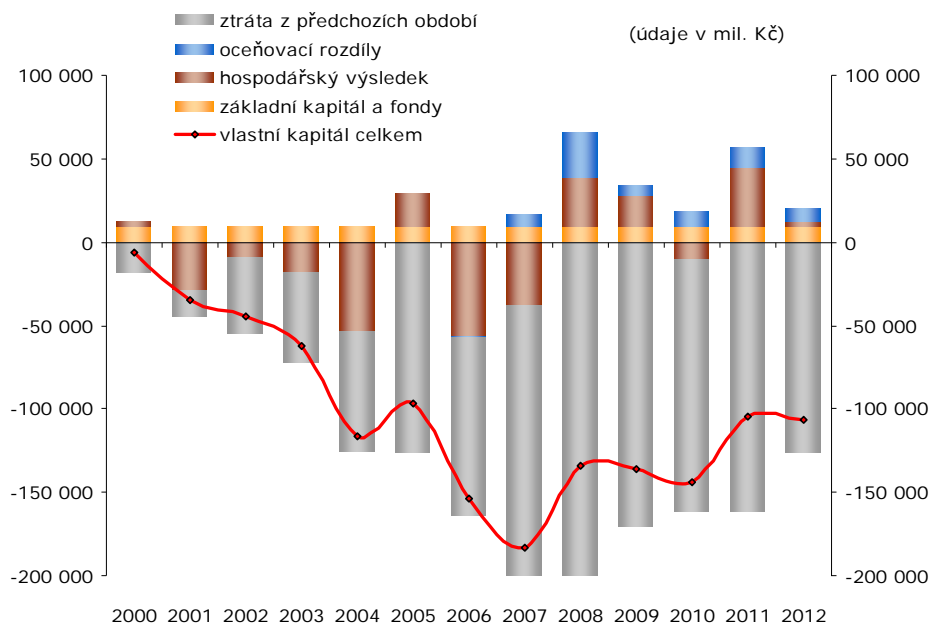
III. 4. STAV VLASTNÍHO KAPITÁLU

K 31. prosinci 2012 evidovala ČNB v pasivech vlastní kapitál v záporné výši 106 066 mil. Kč. Celková záporná výše vlastního kapitálu vzrostla o 1 344 mil. Kč, neboť hospodářský výsledek nepokryl celé snížení oceňovacích rozdílů.

Tabulka č. 3 – Stav vlastního kapitálu v roce 2012 a 2011

	údaje uvedeny v mil. Kč		
	31. 12. 2012	31. 12. 2011	změna
statutární fond (základní kapitál)	1 400	1 400	0
všeobecný rezervní fond	8 050	8 050	0
základní kapitál a fondy celkem	9 450	9 450	0
oceňovací rozdíly	8 048	12 239	- 4 191
ztráta z předchozích období	-126 410	-161 836	35 426
hospodářský výsledek	2 846	35 425	- 32 579
celkem	-106 066	-104 722	- 1 344

Graf č. 15 – Vývoj vlastního kapitálu ČNB v letech 2000 - 2012

IV. ROZDĚLENÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU

Na základě § 47 odst. 2 zákona o ČNB hradí Česká národní banka ze svých výnosů nezbytné náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

Česká národní banka vykázala za rok 2012 zisk v celkové výši 2 846 mil. Kč. Bankovní rada schválila jeho konečné rozdělení (projeví se v účetních výkazech roku 2013) tak, že celá částka byla použita na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.

I po provedení úhrady zůstane v bilanci nadále neuhrazená ztráta z předchozích období, a to ve výši 123,6 mld. Kč. Banka předpokládá, že tato kumulovaná ztráta bude uhrazena ze zisků dosažených v budoucích letech v závislosti na řadě faktorů, jejichž vliv nelze v současné době s jistotou odhadnout. Bankovní rada ČNB sleduje tuto situaci tak, aby v případě nutnosti mohla k jejímu řešení podniknout kroky, které by byly v souladu s hlavním cílem ČNB.

V. ODVOD VOLNÉHO ZŮSTATKU ZISKU DO STÁTNÍHO ROZPOČTU

Z hospodářského výsledku České národní banky za rok 2012 nebude do státního rozpočtu odveden žádný zisk, neboť celý vytvořený zisk byl v souladu se zásadami finančního hospodaření použit k úhradě ztráty z předchozích období.

Česká národní banka tedy nedisponuje žádným volným zůstatkem zisku, který by mohl být odveden do státního rozpočtu.

VI. VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB PRÁVNICKÝM OSOBÁM

Zákon o ČNB v § 34 odst. 1 stanoví, že „Česká národní banka může, za podmínek obvyklých v bankovním sektoru, vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje Česká národní banka v roční zprávě o výsledku hospodaření.“

Jmenovitý seznam právnických osob (v oblasti jiných obchodů České národní banky) je uveden v příloze č. 4. V souladu s usnesením č. 415 ze 43. schůze rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 28. února 2001 je v seznamu uvedeno vždy IČO, název právnické osoby a její sídlo.

Seznam neobsahuje právnické osoby, jimž ČNB vede účty podle § 27 zákona o ČNB (účty bank), podle § 30 zákona o ČNB (účty vedené podle zákonů o rozpočtových pravidlech) a účty nesplacených pohledávek, u kterých se nejedná o vedení účtů na základě smlouvy o účtu ani o poskytování standardních bankovních služeb.

VII. ZÁVĚR

Česká národní banka vykázala za rok 2012 zisk v celkové výši 2 846 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem jeho výše znatelně poklesla vlivem kurzových ztrát, neboť domácí měna posílila vůči většině rezervních měn, do nichž jsou alokovány devizové rezervy centrální banky. Kurzová ztráta zaúčtovaná v celkovém objemu 22 mld. Kč byla plně kompenzována výnosy ze správy devizových rezerv. Nadprůměrný výnos devizových rezerv pokryl i náklady, které banka vynaložila ve zbyvajících oblastech hospodaření, a na konci roku umožnil vygenerovat kladný výsledek hospodaření.

V souladu se zásadami finančního hospodaření ČNB byl vytvořený zisk použit v plné výši na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období. Po provedení úhrady je v bilanci banky nadále evidována ztráta ve výši 123,6 mld. Kč.

Dlouhodobá pozornost věnovaná hospodárnému vynakládání finančních prostředků přináší konkrétní výsledky, jež jsou patrné především v provozních činnostech banky. Nákladovost řady činností je dlouhodobě udržována na shodné výši nebo průběžně klesá. Zvýšená pozornost je věnována zefektivnění výkonu všech činností, jejichž výkonem je ČNB pověřena. Banka opakovaně přijímá organizační opatření s cílem optimalizovat počty pracovních míst při udržení požadované kvality poskytovaných služeb a pracovních výstupů.

Výdaje na pořízení majetku byly v roce 2012 proti minulému roku vyšší o 6 %. Pro rok 2013 je plánováno jejich mírné snížení. Zároveň se ukazuje, že aktuální úroveň výdajů na pořízení majetku je postačující k průběžné obměně standardních technologií používaných centrální bankou.

Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2012 a 2011

údaje v mil. Kč

Název skupiny	NÁKLADY		VÝNOSY		SALDO	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011

OBLAST MĚNOVÁ

Provádění měnové politiky	2 178	3 072	3	4	-2 175	-3 068
Správa devizových rezerv	21 696	28 918	49 248	39 365	27 552	10 447
Kurzové rozdíly	23 545	954	1 576	30 161	-21 969	29 207
Klientské operace	143	374	993	1 048	850	674
Ostatní operace	2 356	27	2 362	39	6	12
Celkově za oblast měnovou	49 918	33 345	54 182	70 617	4 264	37 272

OBLAST EMISE A SPRÁVY PENĚŽ

Celkově za oblast emise a správy peněz	388	276	637	258	249	-18
---	------------	------------	------------	------------	------------	------------

OBLAST PROVOZNÍ

Zaměstnanci	1 199	1 238	1	1	-1 198	-1 237
Správní činnost	227	248	173	127	-54	-121
Provoz objektů a zařízení	448	505	33	34	-415	-471
Celkově za oblast provozní	1 874	1 991	207	162	-1 667	-1 829

Celkové náklady a výnosy	52 180	35 612	55 026	71 037		
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK					2 846	35 425

Přehled aktiv a pasiv ČNB ke konci roku 2012 a 2011

AKTIVA

Název bilanční položky	k 31. 12. 2012		k 31. 12. 2011	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Zlato	702	0,08	755	0,09
Pohledávky vůči MMF	55 335	6,30	57 337	6,89
Pohledávky vůči zahraničí včetně CP	813 138	92,58	758 856	91,20
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	0,00	3 500	0,42
Hmotný a nehmotný majetek	4 182	0,48	4 413	0,53
Ostatní aktiva	4 961	0,56	7 245	0,87
C e l k e m	878 318	100,00	832 106	100,00

PASIVA

Název bilanční položky	k 31. 12. 2012		k 31. 12. 2011	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Bankovky a mince v oběhu	422 707	48,13	411 953	49,50
Závazky vůči MMF	42 697	4,86	44 830	5,39
Závazky vůči zahraničí	4 360	0,50	4 984	0,60
Závazky vůči tuzemským bankám	383 642	43,68	389 520	46,81
Závazky vůči státu a ost. veřejným institucím	126 599	14,41	76 000	9,13
Rezervy	219	0,02	229	0,03
Základní kapitál	1 400	0,16	1 400	0,17
Rezervní fondy	8 050	0,92	8 050	0,97
Oceňovací rozdíly	8 048	0,92	12 239	1,47
Neuhrazená ztráta z předchozích období	-126 410	-14,39	-161 836	-19,45
Zisk nebo ztráta za účetní období	2 846	0,32	35 425	4,26
Ostatní pasiva	4 160	0,47	9 312	1,12
C e l k e m	878 318	100,00	832 106	100,00

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2012

(údaje uvedeny v tis. Kč)

rozpočtovaná položka	plán	skutečnost	poměr v %
Výdaje	2 050 000	1 997 171	97,4 %
Výdaje na provoz	1 939 000	1 896 395	97,8 %
Emise a správa peněz	362 300	356 223	98,3 %
Nákup peněz	358 918	352 994	98,3 %
Příprava nových platidel	2 202	2 049	93,1 %
Ochrana platidel	1 180	1 180	100,0 %
Provozní výdaje	1 576 700	1 540 172	97,7 %
Osobní výdaje	1 212 785	1 199 398	98,9 %
Správní činnost	240 905	226 983	94,2 %
Provoz objektů a zařízení	131 010	121 977	93,1 %
Korekce rozpočtových výdajů	-8 000	-8 186	102,3 %
Výdaje na pořízení majetku	111 000	100 776	90,8 %
Výdaje na pořízení hmotného majetku	57 447	48 871	85,1 %
Stavby, budovy a pozemky	17 294	10 598	61,3 %
Dopravní prostředky	4 920	4 856	98,7 %
Kancelářská technika a spotřební elektronika	269	252	93,7 %
Technika pro manipulaci a zpracování hotovosti	10 117	9 953	98,4 %
Výpočetní technika - hardware (HW)	15 179	14 974	98,6 %
Nábytek a doplňkové zařízení interiérů	2 715	2 690	99,1 %
Komunikační technika	971	693	71,4 %
Zabezpečovací zařízení	3 674	2 873	78,2 %
Ostatní hmotný majetek	2 308	1 982	85,9 %
Výdaje na pořízení materiálu	17 530	16 251	92,7 %
Výdaje na pořízení nehmotného majetku	36 023	35 654	99,0 %
Programové vybavení - software (SW)	35 168	34 852	99,1 %
Ostatní nehmotný majetek	855	802	93,8 %

Poznámka:

Korekční položka kompenzuje „pseudo“ výdaje, které jsou z důvodu potřeb řízení zahrnovány do rozpočtu. Výdajem je například pořízení surovin pro závodní jídelnu, příspěvek na závodní stravování poskytované vlastní závodní jídelnou již reálným výdajem není. Musí však být rozpočtován v rámci celkových zaměstnaneckých benefitů.

**Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb.,
o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů**

IČO	Název	Sídlo – město	Sídlo – ulice
65732138	CELOBANKOVNÍ ODBOROVÝ VÝBOR OSPPP ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732006	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB – ÚSTŘEDÍ	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732235	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PRAHA	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732570	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB Č. BUD.	ČESKÉ BUDĚJOVICE	LANNOVA 1
65732839	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PLZEŇ	PLZEŇ	HUSOVA 10
65733207	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB ÚSTÍ	ÚSTÍ NAD LABEM	KLÁŠTERNÍ 3301/11
65733304	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB HK	HRADEC KRÁLOVÉ	HOŘICKÁ 1652
65733835	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB BRNO	BRNO	ROOSEVELTOVA 18
65734653	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB OSTR.	OSTRAVA 1	NÁDRAŽNÍ 4
48549746	KLUB DŮCHODCŮ ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28

